

Bezinning 672: Geen leven doden

Matteus 5,20-26: veertigdagentijd 1° week vrijdag; wekdagen 10° week donderdag

Het Woord

Jezus zei: 'Want Ik zeg jullie: als jullie gerechtigheid niet groter is dan die van de schriftgeleerden en de farizeeën, zullen jullie zeker het Koninkrijk van de hemel niet binnengaan. Jullie hebben gehoord dat destijds tegen het volk is gezegd: "Pleeg geen moord. Wie moordt, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht." En Ik zeg zelfs: ieder die in woede tegen zijn broeder of zuster tekeergaat, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht. Wie tegen hen "nietsnut!" zegt, zal zich moeten verantwoorden voor het Sanhedrin. Wie "dwaas!" zegt, zal voor het vuur van de Gehenna komen te staan. Wanneer je dus je offergave naar het altaar brengt en je je daar herinnert dat je broeder of zuster je iets verwijt, laat je gave dan bij het altaar achter; ga je eerst met die ander verzoenen en kom daarna je offer brengen. Leg een geschil snel bij, terwijl je nog met je tegenstander onderweg bent, anders levert hij je uit aan de rechter, draagt de rechter je over aan de gerechtsdienaar en word je gevangengezet. Ik verzeker je: dan kom je niet vrij voor je ook de laatste cent betaald hebt.'

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

Jezus nodigt elke mens uit binnen te komen in het Koninkrijk van de hemel, dat is in Gods realiteit. De voorwaarde om dat te doen, als het ware het toegangkaartje, is het doen van de gerechtigheid. Niet een klein beetje, maar voluit, overvloedig. Zelfs uitbundig. De volle maat. We worden uitgenodigd alles te geven voor Gods gerechtigheid.

Dan volgt de eerste van zes antithesen.¹ Telkens zegt Jezus: 'Ge hebt gehoord ... maar Ik zeg U ...' Jezus spreekt met een absoluut gezag, het gezag van de Messias. De eerste antithese betreft het leven, negatief uitgedrukt: 'Niet moorden.' Jezus vindt dat gebod uiteraard in de Wet (Exodus 20,13). Natuurlijk mag de mens niemand het leven ontnemen, dus doden. Het leven is heilig en elk mensenleven is heilig.

Maar we doden leven, niet enkel door een moord, maar ook door elke woede tegen een medemens, hoe klein ook. Jezus gebruikt de zwakste scheldwoorden van die tijd: leeghoofd, gek.

¹ Eerste: de verzen 20-26; tweede: 27-30; derde: 31-32; vierde: 33-37; vijfde: 38-42; zesde: 43-47.

Het is al geweld, een negatieve behandeling van de medemens, gebrek aan respect voor de waardigheid van de persoon.

Deze eerste antithese is een uitwerking van een zaligspreking: 'Zalig de zachtmoedigen' (Matteus 5,5).

Jezus geeft dan twee voorbeelden van dat principe, telkens in de tweede persoon enkelvoud: 'Jij.' Als een ander iets tegen mij heeft, moet ik mij eerst met hem of haar verzoenen. Het is de voorwaarde – letterlijk de waarde die voorafgaat – om op de juiste manier te bidden (in de tekst een offergave brengen op het altaar). In de grondtekst horen we viermaal het woord 'broeder'.² In Gods Koninkrijk zijn we allen broers en zussen, zijn kinderen.

Het tweede voorbeeld betreft het gerecht. Wat erg als twee christenen voor een rechter verschijnen. Vanuit Gods liefde en de onderlinge liefde kunnen ze toch tot verzoening komen? Jezus roept zelfs op om dat welgezend te doen en met haast. Dat is de gerechtigheid die Hij verlangt.

Het Woord in mijn leven

Verlang ik vurig binnen te gaan in Gods Koninkrijk? Streef ik naar de volle maat van de gerechtigheid? Op welke manieren dood ik leven? Kan ik mijn woede laten wegsmelten? Hoe gemakkelijk of hoe moeizaam kom ik tot verzoening met mijn medemens?

Bidden met het Woord

Heer,
U hebt een eindeloos respect
voor elke man en vrouw,
tot in de details toe.
Want het leven is heilig,
door God geschapen.
Help ons onze agressie
om te vormen tot vrede.
Dat we niemand beledigen,
niemand vernederen,
niemand kwetsen.
Help ons de grote kunst
van de verzoening.
Zo kunnen we voor U verschijnen
vanuit onze onderlinge liefde. Amen.

© Eric Haelvoet 2017

² Naardense Bijbel (2014).